

1. Vendége jégre lépve megcsúszott, elesett. A sérült jobb felkarja duzzadt, deformált, fájdalmas.

Valószínűsíthető a törés Leültetjük a balesetest. A megsérült végtagról a gyűrűt, órát, ékszereket eltávolítjuk, mozdulatlanságát biztosítjuk Desault-kötéssel, vagy 2 háromszögletű kendővel. A sérült állapotától függően elkísérjük szakorvosi rendelőbe, vagy mentőt hívunk .

2. Buszon állva utazó, kapaszkodó személy hirtelen fékezést követően bal vállában heves, lüktető fájdalmat érez, mozgatni nem tudja.

Ficam, rándulás Leültetjük a balesetest. A megsérült végtagról a gyűrűt, órát, ékszereket eltávolítjuk, mozdulatlanságát biztosítjuk Desault-kötéssel, vagy 2 háromszögletű kendővel. A sérült állapotától függően elkísérjük szakorvosi rendelőbe, vagy mentőt hívunk .

3. Személygépkocsi utasát a roncsba beszorulva találja. Szeme nyitva, segítséget kér. Bal alkarján lévő roncsolt sebből bő, folyamatosan áramló vérzés látható.

A vérző végtagot a szívnél magasabbra emeljük (ezzel csökkentjük a vérzés intenzitását) a szorító ruhadarabokat eltávolítjuk vagy meglazítjuk, órát, gyűrűt, ékszereket eltávolítjuk. Vénás nyomókötést helyezünk fel, melynek menete a következő: · a sebre steril gézlapot helyezünk; · a gézlapra pólyatekerccset vagy keményre gyúrt gézgombócot nyomunk; · körkörös és nyolcas kötésekkel készesen rögzítjük. Nyugtatjuk a sérültet, lehetőség szerint nem hagyjuk magára, a gépkocsiból nem emeljük ki. kivéve, ha veszély fenyegeti, pl. ég az autó, csöpög a benzin. (műszaki mentést kérünk)

Kivérzés tünetei: látható vérzés, sápadtság, verejtékezés, zavartság, didergés, szédülés, fájdalom, szapora pulzus, alacsony vérnyomás, eszmélet vesztes, halál. Folyamatosan ellenőrizzük az állapotát. Hiszen az erős vérzés miatt bármikor rosszabbodhat az állapota. (eszmélet vesztes, légzés leállás...) Mentőt hívunk.

4. Gépkocsivezetés közben egy 56 éves férfi hirtelen nagyon erős mellkasi fájdalmat érez, verejtékezik. Elmondása szerint ismert szívbeteg.

Szívinfarktus gyanú Minden tevékenységet a betegnek fel kell függesztenie, a gépkocsival félre kell húzódnia. A beteget teljes nyugalomba helyezzük, ahol a fájdalmai enyhébbek, elviselhetőbbek (pl. megdöntjük a háttámlát- fülülő helyzetbe hozzuk), nyugtatjuk. Ha van nála gyógyszer, amit már szedett hasonló esetben azt beveheti. Csak mentő szállíthatja!

Folyamatosan ellenőrizzük az állapotát. Ha esetleg elvesztné az eszméletét, biztosítani kell az átjárható légutakat. (áll megemelés, vagy stabil oldalfekvés.)

Légzés ellenőrzés. 10 másodperc alatt ha legalább kétszer vesz levegőt, kielégítő a légzése.

Ha a légzés szám 0-vagy 1, akkor meg kell kezdeni a sérült újraélesztését.

5. Szomszédját napok óta nem látták, majd rátörték a lakás ajtaját. Földön fekvé találják. Öngyilkossági szándékát korábban már többször hangoztatta.

Megszólítjuk a sérültet. Amennyiben nem válaszol, gyengén megrázzuk a vállát. Ráfújhatunk a szemhéjára is. Ha megmozdul, megrebben a szemhéja, akkor eszméleténél van kikérdezzük. (gyaníthatóan gyógyszermérgezett) · Ha nem rebben meg a szemhéja, akkor eszméletlen általános ellátás: Légúttisztítás, légzésvizsgálat.

· Amennyiben kielégítők az életfunkciói, (10 másodperc alatt legalább kétszer lélegzett,akkor légútbiztosítás, végigvizsgáljuk az eszméletlent, töréseket, sérüléseket keresve. · Ha nincsenek kizáró okok, akkor stabil oldalfekvő helyzetbe helyezük. · Ha kizáró okokat találtunk a fej hátraszegésével biztosítjuk az átjárható légutakat. ·

Gondolni kell gázmérgezésre is. Ha gyanúnk beigazolódik, a zárt teret a lehető leggyorsabban elhagyjuk, kivisszük a sérültet (Rautek fogással) és a vizsgálatokat csak a szabad levegőn kezdjük el!

6. Ismeretlen személy gépkocsi utasaként sérült. A roncsokba beszorulva ül, a hajás fejbőrén lévő seb erősen vérzik.

Visszeres vérzés. A sérültet ülve, vagy fekvé látjuk el. Az eszméleténél lévő sérült fejére vénás nyomókötetést helyezünk fel. Nem hagyjuk magára a beszorult sérültet, nyugtatjuk a mentők megérkezéséig. Eszméletlenség esetén: · légútbiztosítás · vérzéscsillapítás . Légzés ellenőrzése. Ha a légzés száma 10 másodperc alatt kettő alá csökken, meg kell kezdeni a sérült újraélesztését.

Kivérzés tünetei: látható vérzés, sápadtság, verejtékezés, zavartság, didergés, szédülés, fájdalom, szapora pulzus, alacsony vérnyomás, eszméletvesztés, halál. Mentőt hívunk.

7. Baleset helyszínére érkezve úttesten fekvő sérültet talál. Szemtanúk szerint személygépkocsi gázolta el.

Szólunk a sérülthez, ha nem válaszol, ráfújunk a szemhéjára. · Ha megrebben, eszméleténél van, akkor kikérdezzük sérüléseiről, fájdalmáról. Gyengén megrázhatjuk a vállát is. · Ha nem rebben meg a szemhéja eszméletlen, akkor általános ellátás: légút tisztítás, légzésvizsgálat. 10 másodpercig vizsgáljuk a légzést, ha ez alatt az idő alatt legalább kétszer vesz levegőt a sérült, kielégítő a légzése. Amennyiben kielégítők az életfunkciói, biztosítani kell az átjárható légutakat. Végigvizsgáljuk az eszméletlent, töréseket, sérüléseket keresve. A baleset mechanizmusából következtetve valószínűsíthető a combcsont törése, medencecsont törése ezért az átjárható légutakat a fej hátraszegésével biztosítjuk. (gyakran kell ellenőrizni a száj-, garatüreget, szükség esetén kitisztítjuk) · Abban az esetben, ha nem tapasztalunk légző mozgást, 10 másodperc alatt 0, vagy 1 légző mozgást tapasztalunk, elégtelen légzésről beszélünk. Ilyenkor az eszméletlen sérültet újra kell éleszteni. (30 mellkas kompresszió- 2 levegő befújás.)

8. Tehergépkocsival motor ütközött. A földön fekvő motoros szeméi nyitva vannak, mindkét lábszára deformált.

Szólunk a sérülthez, megnyugtatjuk. Valószínűsíthető a lábszár törése, akkor a talált helyzetben rögzítjük a megsérült testrészt. (pokróccokkal, kabátokkal körbetámasztjuk) Szorító lábbelit, ruházatot eltávolítjuk, vagy meglazítjuk. Mentőt hívunk.

9. Az összetört személygépkocsi vezetőülésében talált sérültnél nem észlel légzést.

A sérültet kiemeljük a járműből Rautek-féle műfogással, lefektetjük. Segítségért kiáltunk.

Ha a sérült 10 másodpercen keresztül 0-vagy 1-*szer vesz levegőt, elégtelen a légzése. Komplex újraélesztést kell elkezdni. Szájüreg ellenőrzése, ha szükséges kitörlése.

Komplex újraélesztés: 30-mellkas összenyomás, 2 levegő befújás.

Sikeres újraélesztés esetén biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy az áll megemelése, tartása addig, amíg a mentők meg nem érkeznek.

Mentő hívás.

10. Autóban utazó társa szendvicset fogyaszt, hirtelen fékezés követően fulladozni kezd, majd bőre kékes színűvé válik, levegőért kapkod.

Megállunk a járművel, kiszállítjuk a sérültet, megpróbáljuk eltávolítani a száj-, garatüregből az elzáródást okozó anyagot. Amennyiben ez nem lehetséges szólítsuk fel a sérültet, hogy hajoljon előre, lapockái közé tenyerünkkel mérjük 4-5 erőteljes csapást. Eredménytelenség esetén a Heimlich-féle műfogást kell alkalmazni. Kivitelezése: · a fuldokló mögé állunk két hóna alatt átnyúlva átkaroljuk; · egyik kezünket ökölbe szorítva a gyomorgödörre helyezük, másik kezünkkel átfogjuk az öklünket és hirtelen a rekeszizmok irányába húzzuk. Ezzel a mozdulattal nagy nyomású levegőt préselünk ki a tüdőből, ami kilökheti az elzáródást okozó anyagot. Ha a sérült összeesett és a földön fekszik, hátára fordítjuk, letérdelünk mellé, kezünket lapos keresztezett tenyérrel a hasfalra helyezük. (a szegycsont és a köldök közötti tájékra) Nyomásszerű lökést gyakorlunk a rekeszizmok irányába. Amennyiben eszméletlen: a száj-, garatüreget kitisztítjuk, légzést vizsgáljuk. Ha van légzése, stabil oldalfekvő helyzetbe helyezük. (ha nincsenek kizáró okok!) Ha nincs légzése, újraélesztjük. Mentőt hívunk.

11. A sérült csuklóját autószerelés közben szakította fel éles lemez. A helyszínrre érkezve erős, lüktető vérzést észlel a sebből.

Ütőeres vérzés a sérültet lefektetjük, vagy leültetjük. A sérült kezét megemeljük (szív síkjánál magasabbra), elnyomjuk a nyomáspontot, (felkarnál a feszítő- és a hajlító-izom közötti árokban) ezzel a lépéssel a spriccelő vérzés megszűnik. Ha van, segítő társunk ő fogja felhelyezni az artériás nyomókötetést. Amennyiben egyedül vagyunk, megkésjük a sérültet, hogy vegye át a nyomáspont elnyomását és mi fogjuk felhelyezni az artériás nyomókötetést. Menete a következő: a sebbe steril lapokat nyomkodunk, (tamponáljuk) majd újabb sterillap réteget helyezünk rá, erre kerül egy félbehajtott géztekercs és ezt rögzítjük egy újabb géztekerccsel feszesen. Ha sokkos tüneteket észlel, akkor "sokkfektetés". (Szapora pulzus, nyirkos hideg verejtékes bőr, eszméletvesztés, légzés leállás.) A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizni kell. Mentő hívás.

12. Idős hozzátartozójának bal lábszárából bőséges vérzés indult meg. A vér sötét színű és egyenletesen folyik.

Vénás vérzés a sérültet lefektetjük, a vérző végtagot a szívnél magasabbra emeljük, alátámasztjuk. (ezzel csökkentjük a vérzés intenzitását) a szorító lábbelit, ruhadarabokat eltávolítjuk vagy meglazítjuk. Nyomókötetést helyezünk fel, melynek menete a következő: · a sebre steril gézlapot helyezünk; · a gézlapra pólyatekerccsel vagy keményre gyúrt gézgornbócot nyomunk; · körkörös és nyolcas kötésekkel feszesen rögzítjük.

Ha sokkos tüneteket észlel, akkor "sokkfektetés". (Szapora pulzus, nyirkos hideg verejtékes bőr, eszméletvesztés, légzés leállás.) A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizni kell. Mentő hívás.

13. Sápadt személyt talál az úttest szélén ülve, az árokban egy összetört segédmotor-kerékpár fekszik. Nem emlékszik rá, hogy mi történt vele.

Agyrázkódás Lefektetjük a sérültet. Enyhén megemeljük a fejét és alátámasztjuk. Nyugtatjuk, nem engedjük el a baleset helyszínéről, mentő szállíthatja. Mentő hívás. A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizni kell. (eszméleténél van-e, van- légzése...)

14. Személygépkocsival közlekedik. Az Ön előtt haladó kerékpáros felbukik, homlokán szivárgó vérzést lát, vállát fájditja, karját mozdítani nem tudja.

Törés, ficam + hajszáleres vérzés. Leültetjük a sérültet. a megsérült testrészt mozdatlanságát biztosítjuk kettő háromszögletű kendővel, vagy DE SAULT-KÖTÉSSEL. (a megsérült végtagról távolítsuk el az órát, ékszereket) Ezt követően

ellátjuk a hajszáleres vérzést. (sebellátás, steril fedés)
Mentőt hívunk. A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.

15. Személygépkocsi fának ütközött. A jobb első ülésben lévő sérült légvételre fokozódó, mellkasi fájdalomra panaszkodik.

Az eszméleténél lévő balesetest az autóban látjuk el, amennyiben nem fenyegeti külső veszély. (pl. égő autó, robbanásveszély) a balesetet szenvedett üléstámláját megdöntjük (ahol a fájdalmi elviselhetőbbek), nyugodt egyenletes légzésre szólítjuk fel, nyugtatjuk. Mentőt hívunk. A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.

16. Baleset történt, a gépkocsivezető megsérült. Jól látható, hogy egyik füléből vér szivárog, lehelete erősen alkoholszagú.

- Kérdés, hogy az autóból kiesve az úttesten fekszik a sérült, vagy az autóban van? Szólunk a sérülthez, ha nem válaszol, ráfűjünk a szemhéjára. Finoman megrázzuk a vállát. · Ha megrebben, eszméleténél van, akkor kikérdezzük sérüléseiről, fájdalmáról. a hátán fekvő sérültet, enyhén megemelt fejjel fektetjük, a fület sterilen fedjük. Az állapotát folyamatosan ellenőrizzük. Mentőt hívunk.

- Ha nem rebben meg a szemhéja eszméletlen, akkor általános ellátás: légút tisztítás, légzésvizsgálat. · Amennyiben kielégítők az életfunkciói,(10 mp-en belül legalább kétszer vesz levegőt), akkor légútbiztosítás, végigvizsgáljuk az eszméletlent, töréseket, sérüléseket keresve. A fej hátraszegésével biztosítjuk az átjárható légutakat. ·

- Abban az esetben, ha nem tapasztalunk légző mozgást, **újra kell élesztenünk a sérültet.** Ki kell emelni Rautek-féle műfogással a kocsiból. Meg kell győződni arról, hogy a sérültlába nincs-e beakadva a pedálok közé. Ha nincs kizáró ok a kiemelésre, akkor elkezdhetjük a kivételt. A balesetes lábait keresztbe rakjuk. (így könnyebb lesz a kiemelés) A csípőjénél fogva oldalra fordítjuk. Két hóna alatt átnyúlva az ép karját megfogva (csukló felett, könyökhajlat alatt) kiemeljük a balesetest. (kiemelt)st követően a szükséges beavatkozásokat elvégezzük. Steril fedő kötést helyezünk a sérült fülére, biztosítjuk az átjárható légutakat. -megemeljük a sérült állát.) Amennyiben nincs légzése a sérültnek, meg kell kezdeni az újraélesztését. (Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.)

17. Közúti baleset történt. Az összetört gépkocsiból való kijutás közben a sérült kezére és arcára akkumulátorsav folyt.

· Ha marószert a testfelszínre került a szennyezett ruhát távolítsuk el. A bőrre került vegyszert itassuk fel, amennyiben tudjuk, közömbösítsük. Savat enyhe lúggal (szappanos víz), ennek hiányában bő vízzel öblítsük le, majd helyezzünk a sérülésre száraz steril kötést. · Ha a marószert a szembe is belekerült azt ki kell mosni ügyelve arra, hogy az ép szembe a vegyszeres víz ne folyjék bele. Ezt követően helyezzünk steril kötést mindkettő szemre. Hívjunk mentőt.

18. Egy buszmegállóban várakozva, összecsukló személyt lát. A jelenlévők a padra ültetik.

Ájulás Ellátása: a hanyatt fekvő sérült lábait megemeljük, alátámasztjuk. Ebben a helyzetben a beteg gyorsan magához tér. Amennyiben nem nyeri vissza az eszméletét rövid időn belül, akkor úgy látjuk el mint az eszméletlen sérültet. Légzés ellenőrzés. Légút biztosítás (áll megemelés, stabil oldalfekvés). Ha nincs légzés Újraélesztés.

Mentő hívás.

19. Kerékpáros a lejtős úton közlekedve a járdaszegélynek ütközött. A fejét

ütötte meg. A történetekre nem emlékszik, homlokán diónyi duzzanatot lát.

Agyrázkódás. Nem engedjük el a baleset helyszínéről. Hátára fektetjük és megemeljük a fejét és alátámasztjuk, nyugtatjuk a mentők megérkezéséig. Folyamatosan észleljük a sérült állapotát.

20. Oszlopnak ütközött személygépkocsiban a kormányra borulva sérültet talál.

Bal halántéka táján szivárgó vérzést észlel, szólításra nem válaszol.

Finoman megrázzuk a sérült vállát.. Ha nem reagál, eszméletlen. · Légutat tisztítunk; · · Légzését vizsgáljuk. Amennyiben kielégítő az életfunkciói és külső veszély nem fenyegeti a gépjárműben is biztosíthatjuk az átjárható légutat a sérültnek. (a fejet szegjük hátra) Abban az esetben, ha úgy döntünk, hogy kiemeljük a járműből a sérültet a biztonsági övet kikapcsoljuk, vagy elvágjuk. · Végigvizsgáljuk a balesettest töréseket, sérüléseket keresve illetve ellenőrizzük, hogy lábai nincsenek-e beakadva a pedálok közé. · Ha nincs kizáró ok a kiemelésre, akkor elkezdhetjük a kivételt. · A balesetes lábait keresztbe rakjuk. (így könnyebb lesz a kiemelés) · a csípőjénél fogva oldalra fordítjuk. · Két hóna alatt átnyúlva az ép karját megfogva (csukló felett, könyökhajlat alatt) kiemeljük a balesettest. (kiemelést követően a szükséges beavatkozásokat elvégezzük pl. stabil oldalfekvő helyzet) Amennyiben nincs légzése a sérültnek, vagy külső veszély fenyegeti, mindenképpen kiemeljük a gépjárműből. (kiemelést követően a szükséges beavatkozásokat elvégezzük pl. újraélesztés, átjárható légút biztosítás)

Mentő hívás.

21. Az ön előtt haladó személygépkocsi defektet kap, az árokba hajtva felborul. Szólításra egy férfi és egy női hang válaszol. Az ajtók nyithatók, mindketten saját erejükből kiszállnak. A férfinak látható sérülése, nincs. A hölgy mindkét kezén számtalan horzsolás, szivárgó vérzéssel, a jobb füléből vér ürül.

A hölgygel kezdjük az ellátást, de a férfit is figyelünk és megkérjük, üljön le. A hölgyet lefektetjük, megemeljük fejét és alátámasztjuk (koponyaalapi törés, koponyaüregi vérzés), a vérző fülre steril lapot helyezünk (a fület tamponálni tilos), majd horzsolásos sérüléseit is ellátjuk. Folyamatosan ellenőrizzük az állapotát (légzés, eszmélet).

Mentőt hívunk.

22. Egy építkezésen szerelők dolgoznak. A szomszéd helyiségből tompa puffanás hallatszik. Belépve látja, hogy az egyik szerelő, a földön fekszik, egyik kezében csavarhúzó. Mellette falból kilógó konnektor.

Mielőtt a sérültet megvizsgálnánk, vonjuk ki az áramkörtől! (biztosítékot lekapcsoljuk, vagy szigetelt tárgyval megszakítjuk az áramkört) Ezt követően az általános vizsgálatok következnek. Minden áramütött sérültet, még a tünetmenteset is orvosnak kell látnia! Folyadékot nem kaphatnak!

Eszméletlenség megállapítása-légút kitisztítás-légzés ellenőrzés-átjárható légút biztosítás, ha van légzés.

(Megszólítjuk, megrázzuk a vállát- segítség-száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés - Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez - megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2-, ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.)

23. Az üzletben sorban álló idős nő elsápad, összecsuplik, de néhány vásárló egy rekeszre leülteti, és úgy tartja.

Valószínűsíthető az ájulás Ellátása: A hanyatt fekvő sérült lábait megemeljük, alátámasztjuk. Ebben a helyzetben a beteg gyorsan magához tér. Amennyiben nem nyeri vissza az eszméletét rövid időn belül, akkor úgy látjuk el mint az eszméletlen sérültet.

24. Egy közlekedési baleset helyszínén két sérültet talál. Egy középiskolás korú

fiú szerint az egyik sérült nem lélegzik, a másik eszméletlen.

Amennyiben a fiatalember segíteni tud akkor ő az egyik beteget, mi pedig a másik beteget látjuk el. Ha erre nem képes, akkor az ellátást az eszméletlen sérülttel kezdjük

Az elsősegélyt végző személynek mindig ellenőrizni kell a sérültek állapotát!

(Megszólítjuk, megrázzuk a vállát- segítség-száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az átjárható légutakat. Ha nincs kizáró ok, stabil oldalvekvésbe helyezük, így el tudjuk látni a másik sérültet is. Ha van kizáró ok, megkérjük a fiatalembert, hogy emelje meg a sérült állát.)Majd ezt követően a nem lélegző sérült ellátása következik.

(Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy áll megemelése.

Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

25. Egy baleseti helyszínen három sérültet talál. A gépkocsivezető a kormányra borulva fekszik, a mellette ülő sérült nehézlégzésre panaszkodik, nekiesett a műszerfalnak. A harmadik sérült a hátsó ülésen fekszik, bal combja erősen fájdalmas, duzzadt.

A kormányra borult sérülttel kezdjük az ellátást:

Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-Kiemeljük a sérültet RAUTEK FÉLE MŰFOGÁSSAL (Végigvizsgáljuk a balesetest töréseket, sérüléseket keresve illetve ellenőrizzük, hogy lábai nincsenek e beakadva a pedálok közé. Ha nincsenek kizáró okok a kiemelésre, akkor elkezdhetjük a kiemelést: · A balesetes lábait keresztbe rakjuk; (így könnyebb lesz a kiemelés) · A csípőjénél fogva oldalra fordítjuk; · Két hóna alatt átnyúlva az ép karját megfogva (csukló felett, könyökhajlat alatt) kiemeljük a balesetest)

-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.

Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy áll megemelése. Ezt lehet a kocsiban is.Feleslegesen ne emeljük ki, mert lehet, hogy gerinc sérülése van.

Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

Ezt követően a nehézlégzésre panaszkodó sérült ellátása következik: · Amennyiben külső veszély nem fenyegeti (pl. robbanásveszély) az autóban hagyjuk, és megdöntjük az ülés háttámláját. ·

Végül a combcsonttöröttet látjuk el: Amennyiben külső veszély nem fenyegeti (pl. robbanásveszély) az autóban hagyjuk, a sérült végtagot körbetámasztjuk.

A sérültek állapotát folyamatosan figyeljük a mentők megérkezéséig.

26. Munkatársa nekiesett az üvegajtónak, bal csuklója erősen lüktetve vérzik. A helyiségben tartózkodók zsineggel próbálják felkarját "elkötni".

A zsineggel történő szorítókötés felhelyezését megtiltjuk! A sérültet lefektetjük, vagy leültetjük. A sérült kezét megemeljük (szív síkjánál magasabbra), elnyomjuk a nyomáspontot, (felkarnál a feszítő- és a hajlító-izom közötti árokban) ezzel a lépéssel a spriccelő vérzés megszűnik. Ha van segítő társunk ő fogja felhelyezni az artériás nyomókötést. Amennyiben egyedül vagyunk megkérjük a sérültet, hogy vegye át a nyomáspont elnyomását és mi fogjuk felhelyezni az artériás nyomókötést. Menete a következő: a sebbe steril lapokat nyomkodunk (tamponáljuk) majd újabb

sterillap réteget helyezünk rá, erre kerül egy félbehajtott géztekercs és ezt rögzítjük egy újabb géztekerccsel feszesen. Ha sokkos tüneteket észlel, akkor "sokkfektetés"

Kivérzés tünetei: látható vérzés, sápadtság, verejtékezés, zavartság, didergés, szédülés, fájdalom, szapora pulzus, alacsony vérnyomás, eszmélet vesztes, halál.

Folyamatosan ellenőrizzük az állapotát. Hiszen az erős vérzés miatt bármikor rosszabbodhat az állapota. (eszmélet vesztes, légzés leállás...) Mentőt hívunk.

27. Segédmotoros bukott, bukósisakot nem viselt. Orrából és bal füléből szivárgó vérzést észlel. Zavartan, összefüggéstelenül beszél.

Koponyaalapi törés, agyrázkódás Lefektetjük a sérültet és enyhén megemeljük a fejét és alátámasztjuk. A fülére, orrára steril lapokat helyezünk! (tamponálni tilos!) Nyugtatjuk a sérültet a mentők kiérkezéséig. Egyedül tilos levenni a bukósisakot a sérültről!

28. Egy gyermek kerékpárral elesett. Esés közben a kormány befordulva ütötte meg a hasát, amely feszül és fáj.

A hátán fekvő sérült lábait térdhajlatánál felhúzzuk, megtámasztjuk. (ezzel ellazítjuk a hasizmokat, csökkentjük a fájdalmát). Itatni tilos! Amennyiben sokkos állapotra utaló tüneteket észlelünk (hasüregi vérzés) a lábát megemeljük és alátámasztjuk. ("sokkfektetés") Állapotát folyamatosan észleljük.

29. Egy szomszéd gyermek fáról esett le. Esés közben egy faág a hasát nagyon megütötte. Bőre sápadt, verejtékes, viselkedése feltűnően csendes.

Sokkos állapot alakult ki valószínűsíthetően hasüreei vérzés miatt "Sokkfektetés" alkalmazunk: a hátán fekvő sérült lábait megemeljük és alátámasztjuk. Nyugtatjuk a sérültet, ha fázik betakarjuk. Hasi sérülése miatt itatni tilos! Mentő szállíthatja! Mentőt hívunk. A sérült állapotát folyamatosan észleljük.

30. Egy kerékpáros elesett, alkarja duzzadt, törött csontvég áll ki a sebből.

Nyílt törés A lehető legkisebb mozgatással a sebet sterilen fedjük, majd a sérült végtag mozdulatlanágát biztosítjuk. (háromszögletű kendővel rögzítjük) mentőt hívunk.

31. Karambol során kigyullad a gépkocsi. A fájdalomról panaszkodó sérült mindkét alkarján hólyagokat lát.

Másodfokú égés Azonnal megkezdjük a megégett testfelszín hűtését (vízzel) ami legalább 15-20 percig tart, ezt követően laza száraz steril kötést helyezünk fel az égett testfelszínre. Itatjuk a sérültet apró kortyokkal! (alkoholmentes folyadékkal) Mivel a testfelszín több mint 5%-a égett meg, szakellátást igényel. Mentőt hívunk. A sérült állapotát folyamatosan észleljük.

32. Autósboltban az egyik vásárló megcsúszott és üvegajtónak esett. Az üveget kitorpte, jobb könyökhajlatából vérzik. A vérzés erős, a vér színe sötét. Csuklójára nyomókötést helyeztek fel.

A sérültet leültetjük vagy lefektetjük, a vérző végtagot a szívnél magasabbra emeljük. (ezzel csökkentjük a vérzés intenzitását) Vénás nyomókötést helyezünk fel, melynek menete a következő: · a sebre steril gézlapot helyezünk; · a gézlapra pólyatekerccset vagy keményre gyúrt gézgombócot nyomunk; · körkörös és nyolcas kötésekkel feszesen rögzítjük. A nyomókötést az "elsősegélynyújtó" a csuklóra helyezte fel, de mivel a sérülés a könyökhajlatnál található ezért oda helyezük a vénás nyomókötést! Ha sokkos tüneteket észlel, akkor "sokkfektetés".

Kivérzés tünetei: látható vérzés, sápadtság, verejtékezés, zavartság, didergés, szédülés, fájdalom, szapora pulzus, alacsony vérnyomás, eszmélet vesztes, halál.

Folyamatosan ellenőrizzük az állapotát. Hiszen az erős vérzés miatt bármikor

rosszabbodhat az állapota. (eszmélet vesztés, légzés leállás...) Mentőt hívunk.

33. Szórakozóhely mellékhelyiségében egy mozdulatlanul fekvő fiatalt talál. Egyik könyökhajlatában számtalan szúrásnyom, másik kezében fecskendő.

Szólunk a sérülthöz. Ha nem válaszol, a szemhéjára fújunk. · Ha megrebben, eszméleténél van, akkor értesítjük a mentőket. Kikérdezzük, megnyugtadjuk, ha szükséges. Állapotát folyamatosan figyeljük.

· Ha nem rebben meg a szemhéja eszméletlen, akkor .általános eszméletlen sérült ellátás: [Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.](#)

· Amennyiben kielégítő az életfunkciói légútbiztosítás, végigvizsgáljuk az eszméletlent, töréseket, sérüléseket keresve. · Ha nincsenek kizáró okok, akkor stabil oldalfekvő helyzetbe helyezük. · Ha kizáró okokat találtunk, akkor a fej hátraszegésével biztosítjuk az átjárható légutakat.

Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

34. Az autóbusz hirtelen fékezett. Az egyik álló utas nekiesett a fém kapaszkodónak. Mellkasa sérült, légvételkor szúró fájdalmat jelez.

Általában a sérült megtalálja a magának kedvező pozíciót, ahol a fájdalmai a legenyhébbek. Amennyiben erre nem képes félig ülő testhelyzetbe segítjük a balesetest. (a hátát megtámasztjuk) Légvétele nyugodt egyenletes legyen. Mentő szál líthatja. Állapotát folyamatosan ellenőrizzük.

35. Kerékpárost gázolt el egy személygépkocsi. Hasát fájlalja, szomjúságról panaszodik, segítséget kér, haza akar menni.

A hátára fektetjük a sérültet, térdeinél felhúzzuk a lábát és alátámasztjuk. Itatni szigorúan tilos! (enyhíthetjük a szomjúságát úgy, hogy benedvesített gézzel törölgetjük az ajkait). Nyugtadjuk a sérültet, nem engedjük elmenni. Amennyiben a sokk tüneteit észleljük "sokkfektetést" alkalmazunk. Mentő szállíthatja! Mentőt hívunk. Állapotát folyamatosan ellenőrizzük.

36. A gépkocsi üzemanynaga kifogyott. A szomszédja segít egy kannából, gumicsővel, benzint átfejtteni, miközben a segítő véletlenül benzint nyel.

Eszméleténél lévő sérültnek egy evőkanálnyi parafinolajat adunk. (nyelje le) Hánytatni tilos! Értesítjük a mentőket.

Ha a sérült eszméletlen:

([Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.](#)Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy áll megemlése.

Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

37. Baleset helyszínére érkezve utasával együtt kiszállnak, hogy segítsenek. A látványtól utasa rosszul lesz, összeesik, földön fekvé marad.

Ájulás Ellátása: A hanyatt fekvő sérült lábait megemljük, alátámasztjuk. Ebben a helyzetben a beteg gyorsan magához tér. Majd tájékozódjunk a további sérültek számáról, állapotáról, és megkezdjük az el látást. Amennyiben az ájult nem nyeri vissza az

([Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.](#)Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az

átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy áll megemlése.
Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.
eszméletét rövid időn belül, akkor úgy látjuk el, mint egy eszméletlen sérültet.

38. A gépkocsija becsapódó ajtaja utasának fejét sebesíti meg. A homlok bal oldalán lévő zúzott sebből folyamatosan, sötétvörös színű vér ürül.

Visszeres vérzés Az eszméleténél lévő sérültet leültetjük, majd vénás nyomókötetést helyezünk fel. A kötés felhelyezése után enyhén megemelt fejjel fektetjük.

Állapotát folyamatosan észleljük.

Kivérzés **tünetei:** látható vérzés, sápadtság, verejtékezés, zavartság, didergés, szédülés, fájdalom, szapora pulzus, alacsony vérnyomás, eszmélet vesztes, halál. Mentőt hívunk.

39. Váróteremben lévő idős ember rosszulétre panaszokodik. Elmondása szerint cukorbeteg, cukros vizet kér. Amikorra a cukros folyadék megérkezik, a padon fekszik, de nem mozdul, szólításra nem válaszol.

Cukorbetegség miatti kóma .

(Megszólítjuk, megrázzuk a vállát-Segítség-Száj kitisztítása, Légzés ellenőrzés 10 mp-en keresztül-ha nincs légzés -Megkérünk valakit, hogy hívjon mentőt újraélesztéshez-megkezdjük a sérült újraélesztését 30-2- ha sikeres volt biztosítjuk az átjárható légutakat.

Ha a sérültnek kielégítő légzése van, akkor biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy áll megemlése.

Sérültek állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

Eszméletlen beteget folyadékkal itatni tilos! (megfulladna a sérült)

40. Személygépkocsi kerékpárost gázolt. A sérült a járdaszegélyre esett, hátát fájlalja, bal alsó végtagja zsibbad.

Gerincsérülés Az eszméleténél lévő gerincsérültet talált helyzetben rögzítjük, a mozdulatlanágát biztosítjuk (pokrócokkal, kabátokkal körbetámasztjuk) nyugtatjuk. Szigorúan tilos mozgatni, csak mentő szállíthatja! Mentőt hívunk.

Állapotát folyamatosan észleljük.

41. Gyalogost gázoltak. A sérült kb. egy percig feküdt mozdulatlanul az úttesten, majd felült. Bal füléből vér ürül.

A sérültet vízszintesen fektetjük, a fejét enyhén megemléjük és alátámasztjuk. Vérző fülre steril lapot helyezünk. (tamponálni tilos) Csak mentő szállíthatja! Mentőt hívunk. A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.

Kérdések és válaszok

42. Ön közúti balesetet észlel. Az egyik gépkocsiban egy nem beszélő, nem mozgó, szemeit csukva tartó sérültet talál, ülő testhelyzetben a bal első ülésen.

- A balesetet látva megállunk és biztosítjuk a helyszínt.
- Tájékozódunk a sérültek számáról és állapotukról.
- Segítséget hívunk. Mentők 104
- Megvizsgáljuk a sérültet:
  - **Megszólítjuk**, finoman megrázzuk a vállait. Amennyiben **Reagál**, kikérdezzük, hol sérült meg. Sérüléseit ellátjuk.
  - Ha nem reagál: **ESZMÉLETLEN**.
  - **Segítség!**
  - **Légzés vizsgálat**. Szájüreg kitisztítása. 10 másodpercig

vizsgáljuk a légzést.

- **ha 10 másodpercig legalább kétszer vesz levegőt, akkor kielégítő a légzése.**

Biztosítani kell az átjárható légutakat. Ha nincs egyéb kizáró ok, ezt a kocsiban is megtehetjük. Nem kell kiemelni a sérültet. Megemeljük az állát, tartjuk a fejét.

Ha mégis kiemeljük, azt RAUTEK –FÉLE MŰFOGÁSSAL tegyük meg. Abban az esetben, ha úgy döntünk, hogy kiemeljük a járműből a sérültet, a biztonsági övet kikapcsoljuk, vagy elvágjuk. Végigvizsgáljuk a balesetest töréseket, sérüléseket keresve illetve ellenőrizzük, hogy lábai nincsenek e beakadva a pedálok közé. Ha nincs kizáró ok a kiemelésre, akkor elkezdhetjük a kiemelést.

A balesetes lábait keresztbe rakjuk. (így könnyebb lesz a kiemelés) A csípőjénél fogva oldalra fordítjuk. Két hóna alatt átnyúlva az ép karját megfogva (csukló felett, könyökhajlat alatt) kiemeljük a balesetest.

Kiemelés után biztosítjuk az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvésbe helyezük, vagy az áll megemelésével biztosítjuk a szabad légutakat.

A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük a mentők megérkezéséig.

- **ha 10 másodperc alatt egyszer, vagy egyszer sem vesz a sérült levegőt nem kielégítő a légzése, ki kell emelni a gépkocsiból RAUTEK-FÉLE MŰFOGÁSSAL, ÉS HALADÉKTALANUL MEG KELL KEZDENI A SÉRÜLT ÚJRAÉLESZTÉSÉT.**
- **Kérem hívjon mentőt újraélesztéshez! 104**
- **Megkezdjük a sérült újraélesztését.**

30 mellkas kompresszió-2 levegő befújás, szájból-orrba.

- **Ha visszatért a légzés, biztosítjuk az átjárható légutakat. Megemeljük az állát a sérültnek, vagy stabil oldalfekvésbe helyezük.**
- **A mentők megérkezéséig állandóan ellenőrizzük a sérült állapotát.**

43. Egy favágó láncfűrész munkája közben "megugrott" és lábszárába vágott. A roncsolt sebből erős vérzés indult meg. A vér élénkpiros színű, lüktetve, spriccelve ürül a sebből.

- **Ütőeres vérzés**
- **Ellátása:** a sérültet lefektetjük, a sérült lábat megemeljük (alátámasztjuk), elnyomjuk a nyomáspontot (lágycsuklóhajlatnál, a combcsont fejeénél) ezzel a spriccelő vérzés megszűnik. Ha van segítő társunk, ő fogja felhelyezni az

artériás nyomókötetést Amennyiben egyedül vagyunk, megkérjük a sérültet, hogy vegye át a nyomáspont elnyomását, és mi fogjuk felhelyezni az artériás nyomókötetést.

- Menete a következő: a sebbe steril lapokat nyomkodunk (tamponáljuk), majd újabb sterillap réteget helyezünk rá, erre kerül egy félbehajtott géztekercs és ezt rögzítjük feszes pályamenetekkel.
- Ha átvértett a kötés, nem cseréljük, csak átkötözzük.
- A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.
- Figyelünk a kivérzés tüneteire (szapora pulzus, nyirkos – verejtékes bőr-zavart tudat-eszmélet vesztes-légzés leállás.)
- Ha esetleg elvesztette az eszméletét a vérzés miatt, szabad légút biztosítás.
- Ha az állapota tovább romlana, szükség esetén újra kell élesztetni. **Eszméletlen sérült vizsgálata.**

44. Barátja autószerelés közben, a gépkocsi hűtőjének zárósapkáját lecsavarta. A forró fagyálló /hűtővíz/ arcára, fedetlen mellkasára fröccsent.

- Égési sérülés
- A megégett testfelszín legalább 20-25 percig hűtjük, ügyelve arra, hogy a hűtővíz ne kerüljön az ép szembe.
- A sérültet alkoholmentes folyadékkal itatjuk.
- A hűtést követően laza steril fedőkötetést alkalmazunk. (Szemsérülés esetén természetesen mindkét szemet fedni kell!) Amennyiben a testfelszín másod-, vagy harmadfokon égett meg és meghaladja az öt százalékot, szakorvosi ellátást igényel a sérült. Mentőt hívunk, vagy ha az állapota engedi, szakorvoshoz visszük.
- A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük

44. Irodába érve földön fekvő, nem mozgó, nem beszélő személyt talál, mellette üres gyógyszeres dobozok és búcsúlevél látható.

- Öngyilkossági kísérlet
- Megvizsgáljuk a sérültet:
  - megszólítjuk, finoman megrázzuk a vállait. Amennyiben **Reagál, akkor meghánytatjuk. (ujjak ledugása , meleg sós víz itatás) Nem szabad hagyni, hogy elaludjon. Beszéltetni kell. Mentő hívás.**
  - Ha nem reagál: **ESZMÉLETLEN. Tilos hánytatni, itatni!**
  - **Segítség!**
  - **Légzés vizsgálat.** Szájüreg kitisztítása. 10 másodpercig vizsgáljuk a légzést.
    - **ha 10 másodpercig legalább kétszer vesz levegőt, akkor kielégítő a légzése. Biztosítani kell az átjárható légutakat. Ha nincs egyéb kizáró ok, stabil oldalfekvésbe helyezük, vagy az áll megemelésével biztosítjuk a szabad légutakat. A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.**
    - **ha 10 másodperc alatt egyszer, vagy egyszer sem vesz levegőt, nem kielégítő a sérült légzése. Meg kell kezdeni a sérült újraélesztését.**

- **Megkezdjük a sérült újraélesztését.**
30 mellkas kompresszió-2 levegő befújás, szájból-orrba.
- **Ha visszatért a légzés, biztosítjuk az átjárható légutakat. Megemeljük az állát a sérültnek, vagy stabil oldalfekvésbe helyezzük.**
- **A mentők megérkezéséig állandóan ellenőrizzük a sérült állapotát.**

45. A szomszédja a garázsban, zárt ajtók mögött, járó motorral szerelte autóját. Földön fekvő, csukott szemmel találja.

- Kipufogógáz mérgezés
- Az autó motorját leállítjuk
- Megszólítjuk a sérültet, finoman megrázzuk a vállait.
- Ha reagál, eszméleténél van. Kikísérjük a garászból. A nyakánál lévő ruházatot meglazítjuk, és megkérjük, hogy mély, erőteljes levegőt vegyen.
- Amennyiben nem válaszol, a sérültet Rautek-féle műfogással kiemeljük a gépjárműből és kivisszük a zárt térből (csak a szükséges ideig tartózkodjunk a garázsban, ha van rá lehetőség ajtókat, ablakokat nyissuk ki keresztüzet létrehozva!).
- A szabad levegőn a lefektetett sérültet megvizsgáljuk.
  - megszólítjuk, finoman megrázzuk a vállait. Ha nem reagál: **ESZMÉLETLEN.**
  - **Segítség!**
  - **Légzés vizsgálat.** Szájüreg kitisztítása. 10 másodpercig vizsgáljuk a légzést.
  - **ha 10 másodpercig legalább kétszer vesz levegőt, akkor kielégítő a légzése.**
Biztosítani kell az átjárható légutakat. Stabil oldalfekvés, vagy az áll megemelése.
  - **ha 10 másodperc alatt egyszer, vagy egyszer sem vesz levegőt, akkor nem kielégítő a légzése.**
Meg kell kezdeni az újraélesztést!
  - **Újraélesztés 30 mellkas kompresszió, 2 levegő befújás szájból-orrba**
  - Amennyiben visszatért a légzés, biztosítani kell az átjárható légutakat.
    - Ha nincsenek kizáró okok, akkor stabil oldalfekvő helyzetbe helyezzük.
    - Ha kizáró okokat találtunk, akkor a fej hátraszegésével biztosítjuk az átjárható légutakat.

46. Fiatal nő - öngyilkossági szándékból - pohárnyi háztartási hypo-t ivott.

- Öngyilkossági kísérlet.- Marószér
- Megvizsgáljuk a sérültet:
  - megszólítjuk, finoman megrázzuk a vállait. Amennyiben **Reagál, ESZMÉLETÉNÉL VAN. Tilos hánytatni a marószér miatt!**
Tejet, vagy vizet kell itatni vele. Megkérjük, hogy öblögesse ki a szájüregét, garatot.
  - **Mentő hívás.**
  - Ha nem reagál: **ESZMÉLETLEN.**
  - **Segítség!**
  - **Légzés vizsgálat.** Szájüreg kitisztítása. 10 másodpercig vizsgáljuk a

légzést.

- ha 10 másodpercig legalább kétszer vesz levegőt, akkor **kielégítő a légzése.**
Biztosítani kell az átjárható légutakat. Ha nincs egyéb kizáró ok, stabil oldalfekvésbe helyezük, vagy az áll megemelésével biztosítjuk a szabad légutakat.
A sérült állapotát folyamatosan ellenőrizzük.
- ha 10 másodperc alatt egyszer, vagy egyszer sem vesz levegőt, **nem kielégítő a sérült légzése.**
Meg kell kezdeni a sérült **újraélesztését.**

- **Kérem hívjon mentőt újraélesztéshez! 104**
- **Megkezdjük a sérült újraélesztését.**
30 mellkas kompresszió-2 levegő befújás, szájból-orrba.
- **Ha visszatért a légzés, biztosítjuk az átjárható légutakat.**
Megemeljük az állát a sérültnek, vagy stabil oldalfekvésbe helyezük.
- **A mentők megérkezéséig állandóan ellenőrizzük a sérült állapotát.**

47. Lego építővel játszó kisgyermek hirtelen fuldokolni kezd, láthatóan erős légszomjjal küzd. Légvételeit hörgő, sípoló hangjelenség kíséri.

- Légúti idegentest
- Megpróbáljuk eltávolítani a száj-, garatüregből az elzáródást okozó játékot.
- Ha ez nem sikerül bokájánál megfogva a gyermeket felemeljük, másik kezünkkel a lapockái közé ütögetünk. (Heimlich-féle műfogás)

48. Havas úton térdre esett, jobb alkarja deformált, mozgatni nem tudja, igen erős fájdalmat panaszol.

- Valószínűleg jobb alkartörés
- Leültetjük a sérültet
- A megsérült testrész mozdulatlanságát biztosítjuk, nyugalomba helyezük, majd háromszögletű kendővel rögzítjük. (a sérült kézről a gyűrűt, órát, ékszereket eltávolítjuk)
- Mentőt hívunk, ha esetleg az állapota engedi, szakorvoshoz visszük.

49. Térd futás közben rosszul lépett, bal lábában hirtelen erős fájdalmat érez.. Rövid pihentetés után jelentős duzzanat keletkezett bokájában és a fellépő heves fájdalom miatt már nem tudja végtagját terhelni.

- Boka zúzódás, vagy rándulás
- Biztosítjuk a sérült testrész mozdulatlanságát. (pokróccal, kabáttal körbetámasztjuk)
- Szorító lábbelit óvatosan eltávolítjuk
- Mentőt hívunk

50. A fáról gyümölcsöt szedő gyermek leesett, bal füléből vér szivárog. Nem emlékszik, hogy mi történt vele.

- Koponyaalap törés, agyrázkódás
- A sérültet hátára fektetjük, fejét enyhén megemeljük, alátámasztjuk.
- Vérző fülre sterillapot helyezünk. Tamponálni tilos!
- Állapotát folyamatosan ellenőrizzük

- Mentőt hívunk

51. Családtagja ablaktisztítás közben létráról leesett, azóta dereka fáj, lábait mozgatni nem tudja.

- Valószínűleg gerincsérülés.
- Talált helyzetben rögzítjük. (pokróccokkal, kabátokkal körbetámasztjuk)
- Mozgatása, szállítása szigorúan tilos!
- Nyugtatjuk a sérültet.
- **Csak mentő szállíthatja!**

52. Kalapálás közben munkatársa szemébe fémszilánk pattant.

- Idegen test a szemben
- A sérült szemre steril kötést helyezünk, (steril lap, vattapogácsa, steril lap és rögzítjük ragtapaszcsíkkal)
- ezt a kötést az ép szemre is felhelyezzük.
- A szembe került fémszilánkot eltávolítani tilos!
- Mentő hívás, vagy ha a sérült állapota engedi, szakorvoshoz szállítjuk

53. Takarítás közben sósav fröccsent a szemébe.

- Marószert okozta sérülés
- Ki kell mosni a sósavat a szemből, ügyelve arra, hogy az ép szembe ne kerüljön bele a mosófolyadék.
- Ezt követően száraz, steril fedőkötést helyezünk fel mindkét szemre. (sterillap, vattapogácsa, sterillap, amelyet ragtapaszcsíkkal rögzítünk)
- Ha állapota engedi, szakorvoshoz szállítjuk a sérültet.